

oppbrudd

ARBEIDERKLASSENS FRIGJØRING ER FORUTSETNINGA FOR ET FRITT UNIVERSITET

4. årg.

Organ for SUF(ml)-stud

nr. 5 - 1969

Lånekassa strammer inn:

STATEN SKRUR PÅ TOMMESKRUE

"Den form for kapital som kunnskap representerer, foreldes i dag raskere enn tidligere. Investering i grunnutdanning utover et visst nivå gir derfor et hurtig avtagende utbytte."

I dette sitatet fra Ottosenkomiteens innstilling nr. 1, ligger mye av kjernen i det Ottosenkomiteen behandler: Monopolkapitalen trenger en tredobling av studenttallet innen 1985 for å være konkurransedyktig med utlandet. Samtidig er den ikke villig til å betale for dette.

Hva blir resultatet? Det blir kortere studietid, hardere arbeidspress for studentene og minsket levestandard. Monopolkapitalen prøver å velte byrdene over på studentene.

Dette gir seg utslag i angrep og anslag mot studentene på alle plan. Lånekassa er det viktigste indirekte instrumentet staten og monopolkapitalen bruker for å fremme sine mål. Lånekassa virker til å gjøre studieplaner, kombinasjoner og pensu tvungne. Videre har Lånekassa en annen fordel: Den rammer studentene selektivt. Med en pappa som driter penger kan man ennå leve "studentenes glade dager".

UTRENSKING

I dag er Lånekassas kanskje viktigste oppgave å kaste ut fattige studenter som ikke står til eksamen. I Ottosens planlagte mønsteruniversitet vil mye av denne oppgaven overtas av en eksamen etter to års studier: Stryker man da, er det ingen bønn. Men for resten av studietida vil Lånekassa fortsatt gjøre sitt. Og dette vil bli enda viktigere under Ottosens system enn nå. Dette fordi prinsippet i hans "integreerte" system går ut på at det skal være "fleksible" overganger mellom universiteter og andre former for postgymnasial utdanning, dvs. distriktshøyskolene. Dette betyr at studenter som ikke er flittige nok, straks skal presses over til distriktshøyskoler, og der gå gjennom en kort yrkesrettet utdanning før de går ut i arbeidslivet.

I samband med forberedelsene til dette systemet skjerpes Lånekassas praksis. I "Retningslinjer for tildeling av utdanningslån for 1969-70" heter det greitt: "Dersom søkeren stryker til prøver/eksamener, eller ikke gjennomfører studiet etter normal studieplan, kan lånetildeling bli stanset. Unntak kan gjøres i særskilte tilfelle, f.eks. når det dokumenteres at forsinkelsen skyldes sykdom."

Men dette systemet har sine svikter. Låne tildeling på årsbasis, og hvis søkeren stryker i høstsemesteret, risikerer Lånekassa å utbetale lån etter stryk. For å unngå slike skjebnesvangre tilfeller har Lånekassa nå i stadig større grad gått over til å holde siste del av lånet tilbake inntil bestått eksamen i høstsemesteret er dokumentert.

Ved innføring av vektallssystemer blir dette kontrollapparatet trolig omogantert. Prinsippet det legges opp til er: minimum 14 vektall pr. år, (som sjøl-

sagt må utjamnes slik at gjennomsnittet for hele studieplanen blir 20 pr. år).

Dette betyr at studenten i mindre grad enn nå får anledning til å legge opp studiet i den rytme han sjøl ønsker. Selv om han holder på med å bygge opp en stor fageksamen (f.eks. en 40-gruppe) må han ta minimum 14 vektall pr. år. Å samle mer enn en viss mengde kurs-eksamener i sluttåret er umulig.

Og hva er de studieplanene det opereres med, og som man ikke må overskride dersom en vil ha lån og borteboerstipend? I mange tilfeller er planene fullstendig urealistiske:

Cand. philol.	6 1/2-8 1/2	år
Cand. real.	6 1/2	"
Jus.	5 1/2-6	"
Sosialøkonomi	5 1/2	"
Teologi	7	"
Pedagogikk (utover 2 år m/forutd.)	4	"
Psykologi	6 1/2	"
Medisin	6 1/2	"
Magistergrad	6-8	"

PRESSMIDDEL

At flere av disse studieplanene er urealistiske kommer sjølsagt ikke av at Lånekassa ikke vet hvor lang tid f.eks. en gjennomsnitts psykologistudent bru-

ker. Årsaken er at truslen om låne- nektelse hele tida skal bidra til å presse studentens arbeidstempo i været.

Hvis Ottosen greier å få igjennom vektallordninger vil dette press-systemet kunne bli mer raffinert og fintfølende. Ikke bare vil man kunne sette urealistiske krav om arbeidstempo for lite "samfunnsnyttige" (les: lite profittskapende) fag, men også innen de enkelte fagene kan visse emnekombinasjoner i realiteten utelukkes ved at de gis lave vektallverdier i forhold til arbeidspresset. Eksempel: I statsvitenskap hovedfag (til cand. polit.) må studentene enten lese kurs M 11 eller M 12 (Multivariat analyse og databehandling eller Designing og databehandling) dersom de vil slippe å ta fire i stedet for tre metodekurs.

Det nye reglementet for Lånekassa utpensler disse fine nye mulighetene: (Ot.prp. nr. 56 § 7)

"... Vedkommende departement kan gi bestemmelser om reisestønning, stipend og lån. Departementet kan herunder begrense ordningene, sette aldersgrenser, stille faglige krav, begrense adgangen til å kombinere forskjellig utdanning og sette andre vilkår for stønning, stipend og lån. Statens Lånekasse for studerende ungdom gir nærmere regler om stønning, stipend og lån, og kan herunder gi be-

Studenten brukte opp pengene. Det var dyrere å leve enn han trodde. Husien forfalt. Han trengte flere bøker. Han går til DnC og låner fra Lånekassa. Samme dag...

Bankene spekulerer i studentenes pengemangel.

stemmelser og sette vilkår av den art som er nevnt i foregående ledd."

I "Tilråding fra kyrkje- og undervisningsnemnda om stønning til skuleungdom og studentar" (Innst. S. nr. 156. (1967-2968) får nemnda godt fram Lånekassas rolle under "fleksible" vektallordninger:

"Nemnda meiner, som departementet, at administrasjonen i Lånekassa til kvar tid må kunne vurdere kva som er ein rimleg kombinasjon og kva tilleggsutdanning ein skal kunne godta som det skal kunne gjevast lån eller stipend til." (Vår utheving.)

FORTSETTES SIDE 3

ARBEIDERKLASSEN MÅ LEDE HELE FOLKETS KAMP

I forrige nummer av OPPBRUDD viste vi hvordan forholda i studietida forverres for det store flertallet av studentene. Vektallordninga som er foreslått på HF, cand.polit. 'en, innstramminga av låne- n, mosen, er alle eksempler på dette. For dem som er knytta til stor kapitalen enten ved familieforbindelser eller ved at de er kjøpt opp, har dette sjølsagt ikke så mye å si. Det store flertallet av studentene er derimot henvist til å leve på snauv lån pluss det de kan klare å tjene ved siden av studiene. En kan si at disse er inne i en proletariseringssjans. Mange begynner på universitetet med store forhåpninger om å slå seg opp ved hjelp av utdannelsen sin, men oppdager etterhvert at sjansene for dette er små. Utviklinga av kapitalismen har økt behovet for billig arbeidskraft på underordna tekniker-nivå. En svensk undersøkelse viser at bare en liten del av akademikerne blir arbeids"givere". Størst er antallet blant legene, der 30 % havner som arbeidskjøpere (med en eller to ansatte), deretter følger juristene med 14 % og sivilingeniørerne med 7 %. For de andre akademikergruppene synker andelen av arbeidskjøpere ned mot 0.

Det overveie flertallet av akademikerne blir altså lønnsarbeidere, som er nødt til å selge arbeidskrafta si for å kunne eksistere. I åra framover kan vi dessuten anta at det vil bli arbeidsløshet for noen grupper akademikere. Offentlige prognoser

regner helt nøkternt med dette. I Sverige der utviklinga har kommet lenger, har Statistiska Centralbyråen regnet ut at det midt i 70-åra vil være et overskudd på 25 000 uteksaminerte akademikere som enten vil bli arbeidsløse eller må "omskoleres". (Kfr. Ottosens etterutdanning.) Objektivt sett er derfor studentene inne i en prosess som vil gi dem felles interesser med arbeiderklassen i å avskaffe det kapitalistiske systemet. Men som følge av sin bakgrunn (og sine studier - av borgerlig ideologi) vil studentene mye stå i samme stilling som småborgeren som proletariseres: Han har objektiv interesse av sosialismen, men lar seg lett lure av borgerlig ideologi og vakler i sin holdning. En kan ikke sette opp studentene som en egen klasse, og enda mindre som den revolusjonære klassen, studentene er bare potensielt en del av proletariatet.

Den grunnleggende motsigelsen i samfunnet er motsigelsen mellom produksjonens samfunnsmessige karakter og den private eiendomsrelten i produksjonsmidlene. Et lite fåtall eier og disponerer produksjonsmidlene, mens det store flertallet må selge arbeidskrafta si for å kunne leve. Man ved dette salget får ikke arbeiderne hele verdien av arbeidskrafta si; resten, merverdien, går til dem som eier produksjonsmidlene. Arbeidsselgerne og arbeidskjøperne slåss om prisen på arbeidskrafta, arbeids"giveverne" vil sjølsagt prøve

å presse lønna til arbeiderne så langt ned som mulig. På den annen side er kapitalistene avhengige av at folk har en del penger, slik at de er i stand til å kjøpe varene som produseres. Dette er bare en av motsigelsene som springer ut av hovedmotsigelsen mellom arbeid og kapital.

Når studentenes kår stadig blir forverret er det et utslag av at motsigelsene innafør kapitalismen stadig blir skjerpet. Utviklinga av produktivkreftene har medført at kapitalistene for å holde seg oppe i konkurransen er nødt til å rasjonalisere og investere mer og mer i kompliserte maskiner og teknisk utstyr. Dette betyr at behovet for høyere utdannet arbeidskraft øker. Samtidig koster det mer å utdanne denne arbeidskrafta, dvs. at de samfunnsmessige nødvendige kostnadene til å produsere den er økt. Monopolkapitalen ønsker derfor storproduksjon av denne arbeidskrafta, slik at markedsprisen på den kan holdes nede. Dette er bakgrunnen for innstramningstiltaka som bl.a. skal øke "gjennomstrømningshastigheten" på universitetet. Dessuten vil monopolkapitalen betale minst mulig av det det koster å produsere arbeidskrafta, og prøver derfor å velte byrdene over på studenter og arbeidsfolk. (Semesteravgifta - Mosen.)

Midlet kapitalistene har til å øke produktiviteten er å rasjonalisere og investere i mer produktive maskiner og utstyr, dvs. utstyr

FORTSETTES SIDE 2

FORDEKTE OTTOSENFRAMSTØT PÅ HISTORIE

Se spesialbilag

RØD FRONT I DNS!

FRAM FOR ARBEIDERKLASSENS REVOLUSJONÆRE KAMP ! TIL KAMP MOT USA-IMPERIALISME OG SOVJETS SOCIALIMPERIALISME ! AVSLØR OG BEKJEMP KLASSESAMARBEIDSPOLITIKKEN ! TIL KAMP MOT OTTOSENKOMITEEN ! Når en spiller piano bruker en alle ti fingrene; det holder ikke bare å bruke noen fingrer og la andre være uvirksomme. Men om en setter ned alle fingrene på en gang vil det ikke bli noen melodi. For å få god musikk, må fingrene beveges riktig, rytmisk og i samvirke.

Et partiutvalg bør ha et fast grep på sin sentrale oppgave og samtidig utfolde arbeidet på andre områder rundt denne sentrale oppgaven.

MAO TSE TUNG
(Arbeidsmetoder i partiutvalgene 1949)

SUF(m-l)-stud har vært med i dannelsen av en RØD FRONT i Det Norske Studentersamfund.

Vi har satt kampen mot Ottosenkomiteen som hovedoppgave på universitetet dette semesteret. Dette fordi studentene nå er i ferd med å bli knebla av ulike Ottosen-tiltak, som f.eks. vekttilsordninga på HF og tilstrømminga av lånemulighetene. Å mobilisere studentmassen til kamp mot monopolkapitalens framstøt er derfor

hovedsida i vårt arbeid. Men som marxist-leninister ser vi det også nødvendig å arbeide på andre front-avsnitt. Et slikt arbeidsfelt er Det Norske Studentersamfund. Vårt arbeid i DNS vil sjølsagt være underordna interessekampen på universitetet, men er ei viktig bioppgave som krever vår oppmerksomhet.

Erfaringene fra RØD FRONT i vårsemetret viste at det foreligger et behov i studentmassen for en front mot sosialdemokratiet i DNS. Den støtte de enkelte framstøt fikk fra møte til møte, viser dette. Men til tross for at den politiske linja i hovedsak var riktig, ble det gjort et dårlig praktisk arbeid. Marxist-leninistene i fronten var ikke klar over viktigheten av arbeidet.

Grunnlaget for RØD FRONT i dette semesteret er det samme. Marxist-leninistene og de uavhengige revolusjonære har felles interesser i kamp mot sosialdemokrati og klassesamarbeid. Vi har derfor gått sammen med andre revolusjonære studenter og dannet en front med dette som utgangspunkt.

SUF(m-l)-stud ser det som særdeles viktig å reise en slagkraftig student- og arbeiderfront mot monopolkapitalen, at borgerskapets agenter i student- og arbeiderbevegelsen blir grundig avslørt og bekjempet.

De parolene vi står på, gir et felles grunnlag i synet på klassestaten og klassesamarbeidet, og er derfor et

markant skille mellom de revolusjonære på den ene sida og sosialdemokrater/reformister/opportuniste/revisjonister på den andre.

Lederklikkene i A-stud, Universitetet SF og KU-stud veit vi ikke vil slutte opp om parolene.

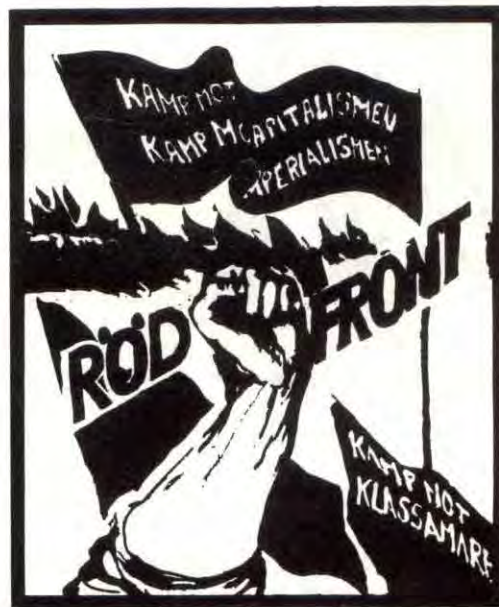
A-stud og AUF er det sosialfascistiske Arbeiderpartiets forlengede arm, og vil av den grunn ha vansker med å svelge parolen om klassesamarbeidet.

Når det gjelder Universitetet SF, har ledende folk her gang på gang tatt avstand fra de revolusjonæres syn på staten.

Og KU-stud, Reidar T. Larsens studentgruppe, vil ikke kunne stå på parolen om kamp mot Sovjets sosialimperialisme.

Disse studentgruppene har heller ikke noen entusiastisk oppslutning i studentmassen. Blant studenter har det i den siste tida vært et revolusjonært oppsving, og det er bare RØD FRONT som i Studentersamfundet kan videreutvikle de revolusjonæres kamp.

Ved siden av den politiske kampen i DNS under disse parolenes banner, anser RØD FRONT det som ei hovedoppgave å bruke DNS i den revolusjonære kampen. Stortingsmann og Libertas-venn Lars Roar Langset sa i intervju med VG, lørdag den 20. september: "Nå skal man ikke glemme at Samfundet etter hvert er blitt en stor økonomisk bedrift, og at det ikke er likegyldig hvem som har ledelsen." RØD FRONT anser heller ikke dette som likegyldig!

Skrømt på SV?

"Studentopprøret er stilnet av ved Universitetet. Ved Statsvitenskapelig institutt har en av de kanskje mest revolusjonære studentene funnet seg en plass i byråkratiet - som lesesalsinspektør. Vi er kanskje inne i den stalinistiske oppbyggingsfase. Flertallet av studenter leser som de alltid har gjort, og allmannamøtene besøkes om mulig enda dårligere enn før....."

Gunnar Magnus i VG

SKREMTE SMÅBORGERES «SOSIALISME»

FORTSATT FRA BAKSIDA

at "studentenes frigjøring må være studentenes eget verk". Man drømte om en slags frie universitetsinstitusjoner ("frie øyer") som skulle vegetere på lys og luft midt i tjukke kapitalismen. En "videreføring" av denne "teorien" besto i eventyret om hvordan universitetet skulle virke som en slags "surdeig" i samfunnet.

Men disse teoriene raste sammen da man oppdaget at borgerskapet neppe ville betale verken for "surdeiger" eller frie øyer.

Men SF-lederne har ikke gitt seg ennå! I en brosjyre som Universitetet SF nylig ga ut heter det riktig nok innledende: "Universitetet er ikke noen isolert øy i samfunnet....." Og det er jo sant. Men så kommer det: "Universitetet er blitt mer og mer integrert i den kapitalistiske økonomien..." "Mer og mer integrert!" må bety (1) at integreringa har foregått nylig, og (2) at det ennå er igjen deler som ikke er integrert. Samtidig er ikke universitetet noen "isoleret øy".

Hvilke deler av universitetet er det man mener at ikke er integrert? Og hva innebærer Ottosenkomiteen som etter vår oppfatning er et glitrende eksempel på nettopp universitetets integrasjon? Har virkelig SF-pampene ennå ikke skjønnet noe av forholdet mellom universitetet og samfunnet. Lars Allén bekrefter: ".....nye" sier han, "taler for å se store deler av Ottosenkomiteens forslag som et forsøk på å integrere enda en sektor i vårt samfunn, universitetet, i en kapitalistisk økonomi....." (Lars Allén: "Et politisk universitet? Det er det vi har" i Tore Linné Eriksen (red.): "Det politiske universitet", Gyldendal 1969)

Sitatene ovenfor inneholder to viktige feil: 1) Universitetet blir ikke integrert, - det har det allerede vært i lang tid. Universitetets utvikling faller sammen med historien om den herskende klassens behov for høyt utdannet arbeidskraft. Jus, humanistiske fag, realfag, handelsfag, samfunnsvitenskap ble ikke innført tilfeldig. De ble innført fordi og på den tid herskerklassen fikk bruk for slik arbeidskraft i større antall. 2) Ottosenkomiteen betyr ikke noe "forsøk på å integrere" universitetet, - den er bare et nytt tiltak for å bringe universitetets organisasjon i samsvar med borgerskapets skredete arbeidskraftbehov.

Hva kommer det av at SF-pampene konsekvent nekter å ta et realistisk syn på universitetets stilling? Trolig er det et utslag av småborgerens dagsfjerne drøm om frihet, etter å være sjølstandig og etter å "stå over" klassekampen. Slike illusjoner finnes alltid i skitt som blir raskt proletarisert.

Misforståelsen av universitetets karakter og illusjoner om studentenes framtidige posisjon forklarer også to andre viktige forskjeller mellom oss og den småborgerlige linja: SF-lederne skjønner ikke at studentenes kamp er en del av hele folkets kamp, og at folkets kamp må underordnes proletariatets ledelse. Derfor skjønner de heller ikke nødvendigheten av et ekte kommunistisk revolusjonært arbeiderparti til å lede denne kampen.

RASJONALITET OG KLASSESTANDPUNKT

Presentasjonsbrosjyrene fra Universitetet SF avdekker også på en slående måte SF-ledernes mangel på klassestandpunkt. Her heter det bl.a.: ".....Samfunnsvitenskapene produserer overbygning til et kapitalistisk samfunn har stadig vanskeligere for å forklare sin egen irrasjonalitet....."

Kapitalismen kritiseres her som "irrasjonell" - som ufornuftig som helhet betraktet. Feilen ved dette synet er at det ikke innebærer noe standpunkt, - dvs: det kan hevdes av både borgere og proletarer. Det er en betraktningmåte som stiller seg over og utenfor klassekampen og leter etter gudsgitt "rasjonalitet", harmoni og skyfri himmel i klassesamfunnet. Derfor er det et reaksjonært standpunkt, - et standpunkt som strider med den dialektiske materialismen. Formann Mao understreker dette: "Den marxistiske filosofi, den dialektiske materialismen har to meget framtrekkende særdrag: det første er dens klassekarakter, at den åpent erklærer at den dialektiske materialismen står i proletariatets tjeneste, og det andre særdraget er dens praktiske karakter, at den understreker teoriens avhengighet av praksis, den betoner at praksis er grunnlaget for teorien og at teorien på sin side tjener praksis."

Dessuten gjelder denne kritikken overfor alle klassesamfunn med uforsonlige klasse motsetninger, - også overfor proletariatets diktatur. Ekte sosialister gleder seg over at motsigelsene i kapitalismen øker fordi det betyr at proletariatet rykker fram mot seier. SF-pampene sutrer.

Hva annet har Universitetet SF å si om kapitalismen? "...vi (akademikere) må konkurrere om arbeid i industri eller i byråkratier, hvor de som har makta ikke vil slippe til arbeidernes skaperkraft." Sjølsagt vil ikke borgerskapet slippe til arbeidernes skaperkraft, - på samme måte som vi ikke vil slippe til borgerskapets skaperkraft. Og denne siste skaperkraften skal på ingen måte undervurderes. Noen eksempler på hva den har frambrakt i det siste: Ottosenkomiteen, universitetslova og MOMSEN!

Marx og Engels har gitt en god beskrivelse av den sorten "sosialister" det er snakk om her:

"Det sosialistiske borgerskapet ønsker alle fordelene ved de moderne samfunnsforhold uten de kamper og farer dette nødvendigvis medfører. De ønsker de nåværende samfunnsforhold uten dennes revolusjonære og oppløsende sider. De ønsker seg et borgerskap uten proletariat....."

OM "TANKENES MAKTT"

Hva slags "strategi" munner denne virkelighetsfjerne "analysen" ut i? Jo, presentasjonsbrosjyrene avslutter flott med: Universitetet SF vil derfor: "..... koordinere den sosialistiske kampen på universitetet for å bryte ned det borgerlige ideologiske herredømmet, og derved arbeide for folkets overtakelse av produksjonsmidlene."

Denne konklusjonen oppsummerer den virkelighetsfjerne, abstrakte og "akademiske" småborgerlinja: Abstrakte diskusjoner istedet for kamp mot de konkrete Ottosen-tiltaka. Pamping og dosering istedet for arbeid på grunnplanet. "Studentmakt" i stedet for klassekamp. Abstrakt "fornuft" istedet for marxismen-leninismen, Mao Tsetungs tenkning. "Bryte ned det borgerlige ideologiske herredømmet"

FORTSATT FRA FORSIDA

som hjelper dem til å utbytte arbeidskrafta mer og mer. Men på den annen side vil dette føre til at stadig større deler av kapitalen blir bundet i konstant kapital, dvs. maskiner, redskaper osv. Nå er det imidlertid bare det menneskelige arbeidet som kan skape nye verdier, dvs. øke kapitalen. Kapitalistene står dermed overfor truslen om at profitten vil vokse saktere og saktere. Men de er inne i en ond sirkel: Det eneste de kan gjøre for å bryte på dette er å rasjonalisere enda mer, sparke flere arbeidere og sette inn maskiner i stedet.

Vi ser at kapitalistene vikler seg inn i et nett av motsigelser som de ikke makter å løse. Tvert imot vil disse motsigelsene før eller seinere føre til at det kapitalistiske systemet sprenges og blir erstattet med det nytt, sosialismen.

"Det sosialistiske system vil en gang tre i stedet for det kapitalistiske system. Dette er en objektiv lov, uavhengig av menneskets vilje. Hvor sterkt de reaksjonære enn prøver å stanse historiens hjul, vil revolusjonen før eller seinere komme og uunngåelig seire."

Mao Tsetung.

Men det må ikke oppfattes slik at dette vil skje automatisk, av seg sjøl. Det er folket sjøl, som under ledelse av arbeiderklassen må ta opp kampen og knuse det kapitalistiske systemet. Bare arbeiderklassen kan være i stand til å lede dette arbeidet, ettersom den alltid, under alle omstendigheter, vil stå i antagonistisk motsetning til kapitalen og borgerskapet.

Men dette betyr ikke at arbeiderklassen skal stå alene i kampen. Ettersom motsigelsene isamfunnet skjerpes vil også andre grupper av folket (f.eks. studentene, slik vi har vist ovenfor,) komme i antagonistisk motsetning til monopolkapi-

met" istedet for å ta utgangspunkt i massenes behov og interesser og reise massene til kamp for dem.

Slik er den småborgerlige linja på universitetet. Mer enn på en sosialistisk klassekamp linje likner den på don Quiotes kamp mot møllvingene.

STUDENTENES KAMP ER EN DEL AV HELE FOLKETS KAMP!

KAMPEN MÅ TA UTGANGSPUNKT I MASSENE BEHOV OG INTERESSER!

KAMPEN MÅ UNDERORDNES ARBEIDERKLASSENS REVOLUSJONÆRE KOMMUNISTISKE PARTI!

GJENDRIV SF-PAMPENES FEILAKTIGE LINJE SOM REPRESENTERER SMÅBORGERSKAPET BLANT STUDENTENE!

ARBEIDERKLASSEN MÅ LEDE HELE FOLKETS KAMP

talen, som ønsker å bevare sitt herredømme. Derfor må arbeiderklassen lede hele folkets kamp mot monopolkapitalen.

"Proletariatet er den største klassen i menneskehetens historie. Det er den mektigste revolusjonære klassen, såvel ideologisk som politisk og også i styrke. Det kan og må samle det overveldende flertallet av folket rundt seg for å isolere den lille håndfull fiender mest mulig og angripe dem."

Mao Tsetung.

Nå kan imidlertid ikke arbeiderklassen lede denne kampen effektivt med mindre det finnes en organisert ledelse. Skal kampen på de forskjellige områdene føre fram, må den ledes av et "hovedkvarter" som har oversikt over historia og dagens situasjon, som kan trekke erfaringene fra arbeiderklassens kamp og nyttiggjøre seg disse i kampen. Uten en ledelse som kan analysere situasjonen riktig, ut fra en riktig teori, og som behersker alle former for kamp, legal såvel som illegal, kan arbeiderklassen ikke stå seg mot borgerskapets velutviklede maktapparat. Det må med andre ord skapes et arbeiderklassens revolusjonære parti.

For å oppsummere: Studentene er ikke noen del av arbeiderklassen fordi de studerer, (slik den gamle Sos.stud.-ideologien gikk ut på.) heller ingen egen klasse men utgjør en del av folket som har felles interesser med arbeiderklassen i kampen mot kapitalen. Bare arbeiderklassen kan skape et revolusjonært parti som er i stand til å lede denne kampen. Alene står studentene svakt rustet overfor borgerskapet. Derfor er det bare ved å underordne seg i den kampen som hele folket, ledet av arbeiderklassen og det revolusjonære partiet, fører mot monopolkapitalens diktatur at studentene kan vinne fram!

Ottosen IV: ETTERUTDANNING FOR PAMPER OG ARBEIDSLEDERE

Ottosenkomiteen har igjen kommet med et fortløpende ord - etterutdanning. Alle mennesker uansett grunnutdanning og yrke skal få "lære hele livet", "utvikle sin personlighet", "ta del i løpningen av samfunnsproblemer" osv. Dette er helt i tråd med liberale idealer og etterutdanningsinnstillinga er et nytt eksempel på at komiteen lar et populært krav sikre sine effektiviseringsforslag; etterutdanning for alle skal rettferdiggjøre harde tidsrammer i grunnutdanninga. Gunnar Magnus sier i Minerva: "Dermed framstår en nedkortning av grunnstudiet som en naturlig utvikling og ikke bare som et krampaktig forsøk på å effektivisere." Til komiteens vakre ord om selvstendig problembehandling og personlighetsutvikling sier Magnus: "I og med disse presiseringer skulle det neppe være grunn til å sette spørsmålstegn ved komiteens intensjoner". DKSF forsøker å få studentene til å gå med på Ottosenkomiteens premisser.

Hva er så bakgrunnen for Ottosenkomiteens innstilling nr. 4? Monopolkapitalens utvikling krever økt utbytting av arbeiderne for å opprettholde en jevn profittrente, og dette gir seg uttrykk i økt bruk av rasjonalisering, spesielle lønnsystemer o.l. Struktur-rasjonaliseringa fører imidlertid med seg at arbeiderne, og i stadig større grad også folk med akademisk utdanning må skifte jobb flere ganger i livet. Den omskolering som trengs har hittil stort sett vært betalt av bedriftene, men ettersom disse utgiftene stadig øker, er det opplagt mest "lønnsomt" å føre dem over på staten, som stadig bruker større summer på å hjelpe monopolkapitalen. I innstillinga heter det: "... det organiserte utdanningssystem (må) stå til tjeneste med slik utdanning som mest hensiktsmessig kan gis utenfor de enkelte bedrifter" (s. 9).

Teknisk kunnskap foreldes i dag raskt, slik at opplæring er nødvendig også for dem som ikke direkte skifter jobb. Komiteen vil nevne "den trygghet for den enkelte som ligger i at etterutdanningen aksepteres som et ansvar for samfunnet. Dermed skapes en større sikkerhet overfor de vekslende og uberegnelige krav den enkelte kan møte i sitt arbeid" (s. 12). Dette er en trygghet som består i at man blir flyttet fra jobb til jobb etter monopolkapitalens behov og stadig bli tilpasset nye arbeidsforhold.

Men dette at staten skal overta også disse utgiftene for monopolkapitalen betyr enorme merutgifter. Momsen er et forsøk fra statens side på å skaffe mer penger fra arbeidstakerne, men det er ikke nok. Effektivisering og innkorting av grunnutdanninga kommer her inn som et viktig middel. Grunnutdanninga skal for det store flertall begrenses til 4 år - det er ikke lønnsomt å investere i mer. "Det vil isteden lønne seg med reinvesteringer i opplæring med relativt hyppige mellomrom i løpet av den enkeltes yrkesmessige karriere." (s.9) Men 4 år er nok til å legge et generelt metodisk grunnlag, slik at studentene seinere i livet kan bli flinke til å omskolere og tilpasse seg. "En metodisk holdning er nemlig en vesentlig forutsetning for rask tilegnelse av nytt kunnskapsstoff og elastisk tilpassning til nye arbeidsteknikker." (s. 10) Økonomiske

sanksjoner som bortfall av lån og stipend skal sikre at 4-års rammen holdes.

Ottosenkomiteens og monopolkapitalens ideal er så at studentene etter avslutta grunnutdanning kommer tilbake med 5 års mellomrom til korte kurs, et semester eller deler av et semester, og dette skal da erstatte to-tre års sammenhengende hovedfagsstudium. Disse kursene vil selvsagt være et naturlig ledd i et vektallssystem, man kan få bygge vektallssystemer gjennom hele livet. Et slikt utdanningssystem har mange fordeler for monopolkapitalen. Studentene vil være "mer motiverte" og yrkesutdanninga vil kunne gjøres "langt mer skreddersydd og yrkesmessig relevant." (s.9) De fleste vil dessuten være avhengige av sin arbeidsgiver i denne tida, ha permisjon med el. uten lønn, og dette kan sikre lydige, effektive studenter. Kursets varighet vil også kunne hindre studentene i å forsøke å organisere seg. Ottosenkomiteen ser enda en fordel: "det kan være en meget effektiv måte å sikre at utdanningsinstitusjonen opprettholder sin kontakt med det arbeidsliv den skal tjene." (s.9)

Behovet for etterutdanning bunner ikke bare i den raske tekniske utviklinga. Rasjonaliseringa og den økte utbyttinga fører til at motsetninga i kapitalismen mellom arbeid og kapital stadig skjerpes, både i Norge og ellers i verden. Størstedelen av de intellektuelle har felles interesser med arbeidsfolk, og det er derfor viktig for monopolkapitalen stadig å forsterke sitt grep om denne gruppen for å hindre

at de stiller seg på arbeidernes side i kampen. Denne sida av etterutdanninga har fått stor vekt i innstillinga. Det legges vekt på at etterutdanninga skal tjene den enkeltes verdiorientering, og at den skal sette den enkelte i stand til "aktiv medvirkning i beslutninger som medfører prioritering av verdier i samfunnet" (s.10) "I en verden ladet med konflikter og konfliktmuligheter er kanskje ingen menneskelig egenskap viktigere enn evnen til forståelse for og innsikt i sentrale sider ved vår tids problematikk i og utenfor vårt eget land." (s. 11) Skjerpinga av mottagelsen mellom arbeid og kapital fører til en øking i arbeidskonflikter, arbeiderne går til kamp for sine krav, og det er disse konflikter som utgjør den største truselen for monopolkapitalen i Norge. Dette avspeiler seg også i komiteens innstillinga. Som eksempler på spesielt viktige etterutdanningsoppgaver nevnes nettopp skoleing av tillitsmenn og arbeidsledere, monopolkapitalen må sikre at disse står på deres side i konfliktsituasjoner, og at de kan "i størst mulig utstrekning vurdere på en realistisk måte de forhold som knytter seg til hans egen arbeidsplass i en større sammenheng", og "at han kan se de mer teknisk-økonomiske problemer under en så vid synsvinkel som mulig" (s. 29).

"Moderne organisasjonsteori bygger på økt deltagelse i ansvaret for arbeidsplassens utvikling, og det skulle synes rimelig at i hvert fall enkelte tillitsmenn vil føle et sterkt behov for undervisning på et høyere nivå med en spesiell og nær tilknytning til aktuell forskning om f.eks. arbeidslivets problemer og samfunnets funksjon og utvikling." (s. 29) I tillegg kommer opplæring i forbindelse med arbeidet i de store organisasjonene. Dette faller helt i tråd med de ønsker både LO og NAF har kommet med overfor komiteen til å utrede voksenopplæring i radio og fjernsyn. Denne etterutdanninga tar direkte sikte på å kneble arbeiderklassens kamp.

Etterutdanninga skal bli en integrert del av undervisninga på universitetene, men den er for viktig for monopolkapitalen til å overlates mer til institusjonene. Isteden blir etterutdanninga brukt som brekkstang for mer innflytelse over hele universitetsutdanninga. "Innenfor ulike samarbeidsorganer og gjennom andre former for kontakt vil organisasjonen kunne spille en vesentlig rolle som samarbeidspartnere og som interessegrupper. Et slikt samarbeid bør imidlertid omfatte både grunnutdanningen og etterutdannelsen." (s. 31) Universitet og høyskoler "(må) i større utstrekning trekke inn de erfaringer som representanter for utdanningssøkerne og brukere av utdanning på alle plan sitter inne med" (s. 31). Samordninga av dette skal selvsagt skje i Departementet, slik at de "generelle samfunnsinteressene" kommer tilstrekkelig med, og det planlegges et eget koordinerende organ mellom institusjonene og "offentligheten". Forslaget til ny universitetslov peker klart mot Statens strammede grep om universitetet og høyskoler.

Alles rett til etterutdanning lyder så fint, det skal til og med finansieres ved en trygdeordning. Men hva er de økonomiske realiteter? "En trygdefinansiering av etterutdanningen vil i første omgang trolig bare kunne dekke en forholdsvis beskjeden del av kostnadene for den enkelte. Ordningen vil derfor lenge måtte suppleres med bestående ordninger som f.eks. borteboerstipend, lånemuligheter og tilskott fra arbeidsløshetsstrygden i akutte tilfeller" (s. 37). God råd eller spesialavtaler med en arbeidsgiver vil være nødvendig for å få del i dette "sosiale gode", og spesialavtalene vil avhenge av arbeidslivets behov. Retten til etterutdanning er derfor blitt monopolkapitalens rett til å få sin arbeidskraft etterutdannet dersom den betaler lønn i kurstida. Dette vil ikke bare være tilfelle i en overgangsperiode. "Det er imidlertid ingen selvfølkelig målsetting selv på lang tid at tapt yrkesinnsats under etterutdanning skal kompenseres i sin helhet gjennom trygdeytelser" (s. 37). Komiteen setter isteden opp et siktepunkt på 50% dekning. Men en fami-

lieforsørger med studiegjeld vil ikke ha råd til å leve på 50% av sin inntekt, "alles rett til etterutdanning" koker ned til et nytt forslag som bare tjener monopolkapitalens interesser.

Motsetninga mellom ord og realiteter blir her så åpenlys at selv DKSF blir bekymret. Både Stenstadvold og Magnus er redde for at grunnstudiet vil bli gjennom-effektivisert før etterutdanningstilbud foreligger, eller at utbygging av etterutdanninga skal gå ut over forskerutdanning. De peker på at de økonomiske problemer for studenter i grunnutdanning ennå ikke er løst, og Gunnar Magnus er skeptisk til de korte etterutdanningskurs. Men det blir med liberale bekymringer til en "interessant" innstilling. Med dette gir de inntrykk av å stille seg skeptiske til Ottosenkomiteens innstillinger, samtidig som de aksepterer premissene; etterutdanninga for de få skal rettferdiggjøre stramme tidsrammer og hardt arbeidspress for alle studenter i grunnutdanning. DKSF vil forsøke å skjule at de står på monopolkapitalens side i deres offensiv mot studentene.

Ottosenkomiteens og monopolkapitalens behov for etterutdanning for alle er imidlertid et realistisk behov. Skal kapitalistklassen og dens hjelpere opprettholde sin makt over det arbeidende folk må den ta i bruk alle midler for å sikre sin posisjon, den er avhengig av de intellektuelle som sine lydige redskaper. Motsetninga mellom monopolkapitalens behov for etterutdanning og dens muligheter til å finansiere denne utdanning avspeiler en grunnleggende motsetning i den kapitalistiske økonomi, motsetninga mellom kapitalens behov for å holde lønningene nede og dens behov for at arbeiderne har penger til å kjøpe varer. Denne motsetninga kan ikke løses under kapitalismen og vil med nødvendighet føre til at hele folket under arbeiderklassens ledelse tar makta ved en revolusjon og oppretter sin egen stat, proletarietets diktatur. Ottosenkomiteens forsøk på å løse monopolkapitalens problemer kan ikke hindre denne utviklinga.

"Å løfte på en stor stein bare for å slippe den på sine egne føtter", sier man i et kinesisk ordtak, når man vil beskrive hvordan visse tosker oppfører seg. De reaksjonære i alle land er slike tosker. Til sjunde og sist bidrar deres forfølgelse av de revolusjonære folk bare til å framskynde folkerevolusjonene i et bredere og sterkere omfang. Hadde kanskje ikke den russiske tsarens og Tsjiang Kajsjeks forfølgelse av det revolusjonære folk denne funksjon i den store russiske og store kinesiske revolusjon?"

Mao Tsetung

Lånekassa strammer inn:

FORTSATT FRA FORSIDA

HEL- OG DELTIDSTUDENTER

Ett av Ottosenkomiteens poenger går ut på at skilnaden mellom hel- og deltidstudenter må utdypes. Årsaken er at alle studenter som "legger beslag på studiekapasitet" skal bruke all tid og alle krefter til å studere. Ellers blir investeringene i utdanninga ulonnsomme - det blir "ressurstup". Dersom folk absolutt skal jobbe, skal de gjøre det på heldagsbasis. Ved etablering av spesielle kveldsforelesninger og kurs unngår man at disse legger beslag på kapasitet.

Og Lånekassa hjelper til så godt den kan: Reglene for borteboerstipend foreskriver at folk som jobber mer enn 3 timer pr. dag eller 18 timer pr. uke, ikke kan få stipend. Likeledes for lån: I lånekassas "retningslinjer" heter det: "Søkeren kan ha inntil 3 000 i arbeidsinntekt (etter skattetrekk og eventuelle utgifter til opphold i feriene) pr. år uten at det gjøres fradrag for dette ved låntildelingen." Merk: Det er ikke tale om ferieutgifter, men utgifter til opphold. Dette betyr konkret at uansett om studenten tjener kr. 3 000 eller 8-9 000, så får han maksimalt knapt kr. 10 000 å leve for.

Hvilken betydning disse bestemmelsene har, kan illustreres ved en undersøkelse NSU gjorde for studieåret 66/67. Av den gikk det fram at vel 35 % av studentene tok jobb utenom feriene og at disse gjennomsnittlig jobbet 306 timer i løpet av studieåret. (Dette skulle tilsi ca. 2 timer pr. dag, og en nettoinntekt på 2-3 000 kr. i gjennomsnitt - noe som betyr at store deler av denne gruppen

mister borteboerstipendet og får redusert lån.)

REDUSERT LEVESTANDARD

Lånekassa går systematisk inn for å senke studentenes levestandard - både rea relativt (i forhold til andre grupper) og absolutt. Dette er naturlig fordi akademikernes framtidige stilling er endret. For borgerskapet synes det sjølsagt fint å finansiere sine "egnes" glade studentdager. Det blir noe annet når det gjelder framtidige proletarer.

Det ble gjort et stort nummer av at Lånekassa økte maksimumssatsene med 10 % (fra 700 til 770 kr. pr. mnd.) i år. 6 % av dette skulle utgjøre full kompensasjon for moms - trolig i seg sjøfl for lite.

Utviklinga av maksimumssatsene er imidlertid lite interessant all den tid praktiske talt ingen får maksimalt lån. Viktigere er utviklinga i gjennomsnittslånene. For Oslo-studenter steg disse fra 3 750 til 4 270 (dvs. ca. 12 %) i tida 63/64 til 67/68. Prisene steg i denne tida med 15-16 %. Levestandarden ble altså redusert absolutt i denne perioden. Hvis 10 %-økningen i lånene for 69/70 kanskje i beste fall greier å holde den reelle lånestørrelsen konstant, vil dette likevel trolig bety en relativ sveking av studentenes stilling.

Flere andre opplysninger illustrerer også lånekassas stadig skjerpet praksis: Låntakernes andel av den totale studentmassen har vist synkende tendens, fra 66 % i 65 til 62 % i 68. Dette henger godt sammen med at prosenten innvilgete søk-

naderav det totale antall søknader gikk ned fra 98,2 % i 65 til 95,8 % i 68.

Samtidig gikk gjennomsnittslånene for flere fag ned i 68. Dette gjelder psykologi, realfag og sosialøkonomi (laveste lån siden 65) statsvitenskap (lavere enn 66 og 67) og sosiologi (lavest siden 61). Bare 62,6 % av sosiologistudentene fikk lån i 68, og gjennomsnittet for disse lå på 3 846 kr -dvs. betydelig under det vanlige.

Ytterligere en viktig ting kompletterer dette bildet: Innføringa av rentebelasting på lånene i studietida. Renten blir

trolig 4 3/4 %. Dette innebærer at en student som etter 6 års studier har et lån på 30 000 kr, vil få en samlet rente for studietida på omtrent 5 000 kr. Det er klart at dette tiltaket vil øke byrden betydelig for de uteksaminerte studentene, og at det vil virke som et ytterligere pressmiddel for å avslutte studiet så fort som mulig.

Noen siste tall kan sikkert gi en pekepinn om hvordan dette vil virke. Flg. er Lånekassas inkassostatistikk de siste åra: 1966: 192, 1967: 591, 1968: 711 (!)

STUDENTSAMSKIPNADEN I OSLO

er studentenes velferdsorganisasjon ved Universitetet og høyskolen i Oslo.
Studentsamskipnadens virksomhet består blant annet:

Spisesteder	Utbrygningssavdeling
Universitetsbokhandlene	Studentbyen på Sogn
Universitetsforlaget	Boligformidling
Varehus	Studentenes Reisebyrå
Daginstitusjoner for barn	Helsetjenesten v/ Universitetet i Oslo

UNIVERSITETSENTRET, BLINDERN, OSLO 3
TELEFON: 46 68 80 TELEGRAMADR.: «STUDENT»

Verdensnyhet fra USA

CREST FORMA Det skreddersydde kondom

med naturlig passform
innsvinget linje.
Øker følelsen —
passer akkurat.
Glidemiddelbehandlet
KVALITETSPRØVET

Kjenn forskjellen!

POSTBESTILLING:

Navn:

Adr.:

Send meg omgående med privat avsender godt og diskret pakket så ingen kan gjette innholdet:

CREST

- .. dus. Forma lys oljepk. 20,—
- .. » Naturac lys oljepk. 15,—
- .. » Thin Transparent 11,—

AKWELL

- .. dus. Conture lys oljepk. 20,—
- .. » Prima lys oljepk. 16,—
- .. » Silver Tex de Luxe 14,—
- .. » Sultan 14,—

RITEX

- .. dus. BioMed lys oljepk. 20,—
- .. » Super oljepakning 12,50
- .. » Ideal rosa oljepk. 12,50
- .. » Rubber lys oljepk. 11,—
- .. » Rubin Extra Rosa 11,—
- .. » Gold Extra lys .. 10,—
- .. » Ridur lys 8,—
- .. » Croco tykk ru .. 24,—

DUREX

- .. dus. Gull Fetherlite .. 20,—
- .. » Gosamer oljepk. 12,50
- .. » Durex 7,—, 8,—, 11,—

- .. stk. Prøvepakke 15, 30, 40,—
- .. » Fantasi (12 typer) 4,50
- .. » Seksuallivets ABC 15,—

Illustrert prislister gratis

ALT-I-ETT

Rådhusgt. 20 — Oslo 1
Åpent kl. 8.30-17. Lørd. til kl. 15
Telefon: 42 24 42 Butikken
41 62 10 Engrosavd.

Det ledende firma i

HYGIENISKE ARTIKLER

SKREMTE SMÅBORGERES «SOSIALISME»

Krisa i den norske kapitalismen har i løpet av de siste åra skapt et kraftig oppsving i klassekampen i Norge. Dette har ført med seg en viktig styrking av de progressive folkebevegelsene allment, og av den marxist-leninistiske bevegelsen spesielt. Utviklinga på Universitetet er på mange måter særpreget fordi oppsvinget i studentbevegelsen manifesterer seg i to temmelig klart atskilte linjer: den ene representert ved bl.a. Sos-stud/Universitetet SF, Allden-styret i DNS, framstående folk fra filosofisk institutt, deler av A-stud. m/fl.

For å kunne forstå denne spaltninga i studentbevegelsens oppsving, må en se på klassekreftenes fordeling i studentmassen.

BORGERLIG REKRUTTERING

Trass i den store økinga i tallet studenter siden krigen, rekrutteres ikke vesentlig flere av studentene fra arbeiderfamilier enn før. Bare 8 % av arbeiderungdommen oppnår i dag universitets- eller høyskolestudier. Det store flertall av studentene kommer fortsatt fra stor- eller småborgerlig bakgrunn.

Samtidig fører det økte tallet studenter til at flertallet av dem havner i underordnede jobber etter studiet. Relativt sett (i forhold til gjennomsnittlig levestandard) vil flertallet oppnå dårligere kår enn sine foreldre. Spirende overproduksjon av høyt utdannet arbeidskraft vil med tida skape arbeidsløshet og ytterligere presse lønningene ned.

Studentene er kort sagt i ferd med å proletariseres. Universitetet er trolig det sted i samfunnet som i størst grad besørger å skyve stor- og småborgerlige grupper ned i proletariatet. Slike grupper slår ikke med en gang vrak på alle borgerlige håp og forestillinger, men trekker gjerne en del med seg inn i arbeiderklassens organisasjoner. Lenin skrev: "...det fins ikke, og kan ikke finnes noen kinesisk mur mellom proletariatet og de lag av småborgerskapet, deriblant også bøndene, som kommer i berøring med det. Det er klart at når enkeltpersoner, grupper og lag går over fra småborgerskapet til proletariatet, så må det i sin tur nødvendigvis framkalle vakling i proletariatets taktikk."

Og videre:

"...Småborgeren som er "blitt desperat" av kapitalismens redsler, er en sosial foreteelse som i likhet med anarkismen er eiendommelig for alle kapitalistiske land. Denne revolusjonismes ubestendighet, den ufruktbarhet, den egenskap ved den at den hurtig slår om til ytmykhet, sløvhet, fantasteri eller endog til "vill"

begeistring for den ene eller andre borgerlige motestrømning — alt dette er allminnelig kjent."

Det sistesitateter en god beskrivelse av SF-studentsjefenes "linje" i dag. Og dette er årsaken til at oppsvinget i studentbevegelsen har skapt to ulike linjer: Den ene linja representerer de breie lag av studentenes reelle interesser og innordner seg i det arbeidende folkets kamp under arbeiderklassens ledelse. Den andre linja representerer de småborgerlige elementene blant studentene som holder på å bli proletarisert, men som ennå ikke har gitt alle borgerlige håp og ideer på båten. Den siste linja avler et stort antall "kjente studentledere" som vakler fram og tilbake, og som til slutt blir kjøpt tilbake av borgerskapet med feite lønner for å jobbe i storting og massemedia o.l. som kulturklovner for borgerskapet.

Hvordan uttrykker skilnaden mellom de to linjene seg i praksis? I hovedsak har motsetningene mellom oss og SFs "kjente studentledere" dreid seg om tre hovedspørsmål som er ganske nøye knyttet til hverandre.

DISKUSJONS- OG DEBATTUKE - SPØRSMÅLET

SF-pampenes holdning til debattuker, seminarer og store diskusjoner er i strid med vår. Filosofistudentenes debattuke i begynnelsen av forrige semester startet en slags debatt- og diskusjonsuke feber som raste over Blindern i hele vårsemesteret. Tanken bak denne linja var tilsynelatende riktig: Avgjørelsen om Ottosenkomiteén i Stortinget var utsatt. Derfor skulle man bruke tida til å gjøre flest mulig kjent med innholdet i innstillingene slik at kampen seinere kunne bli effektiv. Men linja viste seg feilaktig. Mens studentene var ivrig opptatt med diskusjoner ble alle slags Ottosen-tiltak forsøkt smuglet inn bakveien som "tekniske forbedringer". (Dette ble grundig belyst i forrige nr. av OPPBRUDD.)

Men SF-lederne er diskusjonskåte ennå. Nylig hadde de kjente pampene Berge Furre, Per Maurset og Harald Berntsen en liten ørkenvandring på Historisk Institutt. Men viktigere er den 12-dagers maratondiskusjonen som Allden-styret i DNS ville la rulle over Blindern på denne tida. Tiltaket strandet fordi FSF var fornuftig nok til å prioritere andre oppgaver. Dersom "uka" var blitt arrangert ville den trolig tatt oppmerksomheten bort fra viktigere ting, — især fra kampen for utsettelse av vekttaillsordninga på HF. Her ser vi et typisk eksempel på at administrasjonen prøvde seg med skumle Ottosenanslag mens SF-pampene ville diskutere. Det er også viktig å understreke at det å

polemiserer mot Ottosenkomiteén ikke er det samme som å bekjempe den. Vi overbeviser aldri monopolkapitalen og statsbyråkratiet om at Ottosenkomiteén er "feilaktig". Ottosenkomiteén er "riktig" for studentenes fiender, og diskusjon med fienden har i beste fall bare en propagandistisk effekt.

Diskusjoner mellom studentene er nyttige hvis de systematiserer og oppsummerer de få erfaringene fra interessekampen som er relevante for kampen mot Ottosenkomiteén. Men, som formann Mao sier:

"Den som ønsker å få kjennskap til en foreteelse har ingen annen måte å skaffe seg det på enn å komme i praktisk berøring med den, dvs. leve (i praktisk arbeid) i dens omgivelser.... Vil man erverve seg kunnskaper, må man være med i den praksis som forandrer virkeligheten. Vil man vite hvordan en pære smaker, må en først forandre pærens tilstand ved å tygge den....."

De få konkrete erfaringene vi nå har fra kamp mot Ottosenkomiteén (aksjonen mot lukking på psykologi og kampen mot vekttaill på HF) er mer verdifulle enn alle diskusjonsukene hittil.

SPØRSMÅLET OM LEDELSE

"Uten å stille opp generelle appeller som retter seg til alle er det umulig å mobilisere massene til handling for å løse enhver oppgave. Men dersom en begrenser seg til allmenne opprop, dersom ikke lederne selv driver konkret og grundig det arbeidet de selv har oppfordret til, og driver det i visse organisasjoner — slik at de når de bryter gjennom på et enkelt punkt og har samlet erfaringer på ett sted, seinere kan utnytte disse erfaringene når de leder arbeidet på annet hold — da vil de ikke kunne kontrollere om de generelle oppropene de har sendt ut, er riktige, og da vil de ikke kunne fylle disse parolene med konkret innhold, og da oppstår faren for at de allmenne oppfordringene blir hengende i luften." (Mao Tsetung)

En annen side ved den småborgerlige linja på universitetet går på at vi påviser at SF-lederne nettopp gjør de feil Mao omtaler.

Linja med diskusjonsuker ender ofte nettopp med "generelle appeller som retter seg til alle". Men SF-pampene deltar oftest lite i de organisasjonene som skal virkeliggjøre appellene. Dermed blir ikke diskusjonene en demokratisk foreteelse. Tvert om: De skaper en liten klikk av "ideologer" og "kjente studentledere" som bare doserer, sitter i offentlige komiteer, skriver "radikale" bøker og deltar i TV-debatter. "Ledere" som bare driver med arbeid på "topp-planen" er alltid byråkratisk daukjøtt.

Dessuten: uten skikkelig grunnplanspraksis kan ikke "lederne" undersøke om de generelle oppropene er riktige, dvs. om de bygger på virkelige forhold. Derfor dilter slike "ledere" alltid etter massene som et konservativt haleheng.

UNIVERSITETET OG SAMFUNNET

Det tredje punktet der vi går mot SF-lederne dreier seg om forholdet mellom universitetet og samfunnet, — mellom studentene og resten av folket. Den småborgerlige retningen hevdet lenge omtrent

FORTSETTES SIDE 2

Hva slags U-hjelp ønsker vi?

Norge og U-hjelpen

Kr.12,50

Elingaard Forlag

Vi minner om

den ekstraordinære generalforsamling mandag 13. oktober i Samfunnssalen

STYRET I DET NORSKE STUDENTERSAMFUND.

oppbrudd

"Når ei avis er kommet vel igang, må den skjøttes samvittighetsfullt og bra. Dette har leserne like stort ansvar for som redaksjonen. Det er svært viktig at leserne sender inn forslag og skriver korte brev og artikler, som viser hva de liker og hva de ikke liker. Dette er den eneste måten man kan sikre avisas framgang."

Mao Tsetung,

OPPBRUDD utgis av Sosialistisk Ungdomsforbund (marxist-leninistene)'s Studentlag. Adressen er postboks 115, Blindern, Oslo 3. Postgirokonto nr. 20 51 79.

Ansvarlig redaktør: Lars Ivar Hansen. Redaksjonens adresse: Postboks 115, blindern, Oslo 3.

Årsabonnement på OPPBRUDD koster kr. 10,-. Abonnementspenger innbetales over postgirokonto nr. 20 41 88, og talongen merkes: "Abonnement OPPBRUDD".

oppbrudd

ARBEIDERKLASSENS FRIGJØRING ER FORUTSETNINGA FOR ET FRITT UNIVERSITET

Organ for SUF(mi)-stud

spesialbilag

Fjeld Halvorsen-komiteens forslag om innføring av vektallsordning ved HF ble utsatt i Fakultetsrådet. Dette vedtaket betyr en seier for det flertall av studentene som engasjerte seg mot ordninga, og et klart nederlag for monopolkapitalen og statsbyråkratene i KUD som med denne ordninga prøvde å tvinge Ottosens effektiviseringstiltak igjennom på HF. Men denne seieren må ikke få noen til å se for lyst på situasjonen. Ennå er ikke innstillinga blitt kastet på skraphaugen for godt. Kampen på HF har bare såvidt begynt ennå.

Erfaringene hittil har vist oss at Ottosenkomiteens problemstillinger har en forunderlig evne til å dukke opp på stadig nye steder. Dette bekrefter Marxist-leninistenes syn på Ottosen-komiteen: Den representerer ikke noen "ulykke" eller "feiltakelse" men er derimot et allment programskrift for monopolkapitalens offensiv på universitetene. Ottosen har bare betydning som representant for mektige kapitalinteresser.

Derfor er det at Ottosen-"reformer" i dag prøves smuglet inn bakveien på alle fronter. Det siste eksemplet på dette er fra Historisk Institutt der en komite til å utrede reformer av historie grunnfag har kommet med forslag om en typisk Ottosen-"reform".

HISTORISK INSTITUTT:

Emnekomiteens innstilling - en sukkerdrasjert Ottosenpille!

Blant historiestudentene har det lenge herska stor misnøye med grunnfagsundervisninga. Det er denne misnøya komiteen tilsynelatende har tatt utgangspunkt i, når den nå har kommet med forslag til reform av grunnfaget. Komiteen peker innledningsvis på den manglende mulighet studiet i dag gir til fordypning i stoffet, misnøya med den obligatoriske undervisninga, mangelen på valgfrihet og det harde pensumpresset.

„REFORM" 2

Flertallet i komiteen legger så fram 2 alternative forslag til reform av grunnfaget. Det understrekes at det ikke er noen motsetning mellom forslagene, men at "reform 2", den mest radikale og som har som stikkord "emnestudium", er den som flertallet i komiteen helst ser satt ut i livet.

Etter det komiteen sier sjøl, vil den ikke stykke faget opp i isolerte enheter, men "sette et historisk problem i sentrum, og undersøke dette i sin tids- og stedsbetingede individualitet." "Emne-studium vraker ikke oversikten, men kobles til nye former for oversiktsstudium" og videre "Hovedsakene ved det foreslåtte emnestudium er at man gjennom en grundigere undersøkelse av problemer og synspunkter, vil nå fram til en bedre forståelse av historien og en mer kritisk holdning enn det nåværende oversiktsbetonede grunnfagsstudium gir rom for."

Etter denne allmenne "presisering" av sitt syn på emnestudium, konkretiserer flertallet forslaget sitt.

3 UKERS EMNER

De tenker seg det nåværende grunnfagspensum bytta ut med et "selvvalgt" emnestudium. Grunnfaget skal bestå av 10 studie emner, hvert med 3 ukers varighet og ca. 450 sidens pensum, hvorav 6 eller 8 emner er knytta til obligatoriske perioder. Hvor er sammenhengen mellom påstått intensjon og konkret forslag?

En oppdeling av faget i 3 ukers emner kan ikke bety økt forståelse og kritisk holdning. Det fører tvertimot til et oppstykket studium, manglende forståelse for helheten i den historiske utviklinga og innføring av detaljer innfor de ulike emnene. Hvor er valgfriheten? Hva med

avskaffelsen av obligatorisk undervisning? Komiteen sier ikke noe eksplisitt om hvordan den praktisk tenker seg eksamen, men "synes dog det er rimelig at eksamensoppgavene legges innenfor emnene på en slik måte at studenten kan få vist sine oversiktskunnskaper." Det blir altså nødvendig å skaffe seg oversiktskunnskap gjennom orienterende lesing ved siden av det øvrige pensum. Det skal ikke mye fantasi til for å forstå at eksamenskrava vil øke arbeidsbyrdene for studentene, og ikke minske presset som komiteen hevder.

LETTERE KONTROLL

Men om forslaget ikke akkurat harmonerer med studentenes interesser, så faller det desto bedre sammen med Ottosenplanene for universitetet. I innstilling nr. 1 s.20 heter det: "Dersom det er faglig mulig å organisere utdanningen i selvstendige mindre enheter som krediteres etter et felles system, vil man kunne oppnå vesentlige fordeler. Man får et viktig instrument i håndteringen av frafallsproblemene." (uthevet av oss). Sagt med andre ord blir konsekvensen av emnestudier hyppigere eksamener med dertil hørende vektall. Dette vil gjøre det lettere å kontrollere at studenten følger tempoplanen for studiet. Klarer han ikke å ta eksamener til foreskrevet tid, vil fakultetet eller først og fremst Lånekassa sørge for at han ikke får fortsette studiene. Eksempler på dette har en allerede sett på pedagogikk der emnestudier er gjennomført til grunnfag, og hvor Lånekassa har unndratt borteboerstipend eller redusert låna når eksamen ikke er tatt til foreskrevet tid. En skjønner at monopolkapitalens redskap på undervisningssektoren, KUD, vil sørge for at man ikke "sløser" bort utdanningsressurser til en lengre utdannelse på studenter som ikke veit å utnytte disse på en "rasjonell" og "effektiv" måte. Ergo investeres det bare i utdanning som vil sikre tilpasningsdyktige og effektive eksperter i monopolkapitalens tjeneste. Av dette forstår man jo også at det i framtida bare vil bli gitt økte bevilgninger til de institutter som viser forståelse for nødvendigheten av en effektivisering av studieorganiseringa.

Emnestudiet muliggjør også integrasjon mellom de ulike læresteder. Dersom et fakultet finner ut at et lengre studium ikke

passer for en student fordi han ikke er "effektiv" nok, får han fullført utdanninga si ved å få godskrevet disse eksamener som en del av en avsluttende eksamen f.eks. ved en distriktshøyskole. Således har man ikke sløst bort utdanningsressurser på denne studenten.

Videre må "fleksibiliteten" som emneinn- delinga skaper sees i sammenheng med det Ottosenkomiteen kaller "endringer og differensiering i yrkesstrukturen", dvs. strukturrasjonaliseringa. Den såkalte "valgfriheten" som det hevdes en oppnår gjennom denne ordninga blir fiktiv fordi Dep. vil bestemme de kombinasjoner som til enhver tid godtas for lærerkompetanse i historie.

Konklusjonen blir altså at "Reform 2" passer som hånd i hanske til Fjeld-Halvorsen-komiteen og Ottosenkomiteen. Fjeld-Halvorsen-komiteen tenker seg at grunnfag skal bli en gruppe på minst 20 vektall tilsammen. Emnekomiteen vil ha et grunnfag som består av 10 emner. Dermed får vi i virkeligheten emner á 2 poeng. For hver tredje uke "tilbakelegger" man to poeng, dvs. 10 dager er lik 1 poeng.

„REFORM" 1

Hva så med "Reform 1"? Dette er komiteens moderate reform- forslag. Det er ingen motsetning mellom det "radikale" og det "moderate" alternativ. Tvertimot understreker komiteen at denne reformen i praksis vil bringe studentene langt i retning av et faktisk emnestudium, og at den derfor kan tenkes som en overgangsordning til et framtidig emnestudium.

La oss vurdere den med hensyn til kravene om mindre pensumpress, avskaffelsen av obligatorisk undervisning, valgfrihet.

Under punkt 2 "Tilbud om frivillig undervisning", heter det: "De obligatoriske gruppene man har under den nåværende ordning bør avskaffes." Dette høres vel og bra ut. Men hvordan svarer så dette til punkt 6 "Eksamen". Her heter det: "Studentene oppgir i sin eksamensmelding på hvilke grupper de har gått, hvilke skriftelige oppgaver de har utført i tilknytning til gruppeundervisninga og hvilke spesialstudier som er gjennomgått. Det er en forutsetning at alt dette vil telle med i

evalueringen av eksamensbesvarelsene." Dette må nødvendigvis bety at undervisninga blir pensum og at hele semesteret går med til eksamensforberedelser og eksamenstester. Det vil i realiteten si kontinuerlige eksamener. Det er altså dette som kalles "frivillig undervisning".

Under punkt 5 "Ny ordning av statariske og kursoriske perioder" heter det at: "for å lette arbeidspresset og samtidig gi rom for fordypelse i stoffet ved siden av oversiktslesingen, bør det skaffes en ny ordning med kursorisk og statariske perioder". Videre: "Utenomeuropeisk historie må selvsagt også inkorporeres i ordningen. Pensum må imidlertid ikke være større enn at det gir studentene tid til også å lese det kursoriske pensum og framfor alt ikke større enn at det kan gi anledning til å foreta selvvalgte og godkjente spesialstudier som oppgis i forbindelse med gruppeundervisningen. I eksamenssammenheng vil det være rimelig å stille slik lesning på linje med lesning av statarisk pensum".

Av dette går det i alle fall fram at pensumpresset ikke vil bli mindre. Her innføres jo 2 nye elementer: Utenomeuropeisk pensum og spesialstudier.

TUTORSYSTEM

Under punkt 3 framstilles Tutorsystemet som en innfølelse av studentenes behov for orientering og veiledning. I virkeligheten vil dette systemet meget lett kunne tilpasses og gå inn som en naturlig del av et system med effektiv kontroll av studentene. Ved utenlandske universiteter har tutorsystemet vært brukt som hjelpemiddel i undervisninga når studiet er blitt effektivisert i så stor grad at pensumbøker er avskaffa og undervisninga er blitt pensum. I den forbindelse må også vi se sammenhengen mellom tutorsystemet og undervisninga som pensum.

Som helhet er også reform 1 en effektivisering av studiet ved hjelp av økt arbeidspress for og økt kontroll over studentene. Komiteen skriver: "Ingen må tro at det er Ottosen-komiteens effektivitetskrav og kontrollbegjær som slår gjennom i denne innstilling." Det er som påvist helt i strid med de faktiske konsekvenser begge reform- forslag vil få. Samtidig skriver komiteen

FORTSETTES PÅ BAKSIDA

EMNEKOMITEEN.. (forts.)

også: "Emnestudiet kommer ikke på tvers av de endringer som er foreslått i reglementet om historisk-filosofisk embetseksamen." Hvor er det her blitt av konsekvensen i argumentasjonen? Har ikke komiteen en gang fulgt så pass med at den har oppfattet den nære sammenhengen mellom Fjeld-Halvorsen-komiteen og Ottosenkomiteen?

Fjeld-Halvorsen-komiteen sier eksplisitt at noe av utgangspunktet for arbeidet var at Departementet under henvisning til Videreutdanningskomiteens innstilling (Ottosenkomiteen) anbefalte nedkorting av Cand.mag.-studiet. Forslaget om vektallsordning er også helt i overensstemmelse med Ottosenkomiteens henvisning til realfagstudiet som eksempel på hvorledes humanistiske studier bør organiseres.

NYE „FORSLAG“

Etter at emnekomiteen kom med innstillinga si, har andre "reform"-forslag grodd fram som paddehatter. Karakteristisk for samtlige forslag er deres vaghet og generelle utforming. I den grad forslaga er konkrete inneholder de enten elementer av økt arbeidspress (fordypelse + oversikt) eller muligheter for økt kontroll (emnestudium, periodestudium).

Den eneste funksjon disse forslaga har, er å forvirre og splitte opp studentene i en situasjon hvor det er mer nødven-

dig enn noen sinne å stå sammen i kampen mot Ottosenkomiteens snikinnføring på Universitetet. Det er her verdt å merke seg at den "revolusjonære sosialisten" Berge Furre også kommer med sitt bidrag til denne "splitt-og-hersk" - politikken. I komiteinnstillinga heter det at han er "i prinsippet for ei omlegging av grunnfaget til emnestudium." (men altså ikke eksplisitt for vektall.) Pipa har dermed fått en annen låt enn i vår, da han var for vektallssystemet. Men i mellomtida har studentene begynt å reise seg til kamp mot vaktallssystemet, og Berge Furre har funnet det best å komme diltende etter. Den videre gang i arbeidet for komiteen er å inkorporere de videre forslaga i en endelig innstilling. Av de foreløpige forslaga har en sett at ingen tar i praksis hensyn til studentenes misnøye, sjøl om de i vakre ord og vendinger gir uttrykk for det. Derfor er det all grunn til å være på vakt overfor den endelige innstillinga og avsløre det som ligger bak de gode intensjonene. Det er ingen grunn til å tro at Departementet vil godta en studieordning som ikke tar hensyn til de økte effektivitetskrava. Grunnfagskomiteen må derfor ta hensyn til dette hvis forslaget skal bli godtatt.

Studentene må samle seg til enhetlig kamp mot alle tiltak som kan lette gjennomføringa av Ottosenkomiteen. Studentene må avvise alle forslag som gir seg ut for å være en bedring av forholda, men som i virkeligheten åpner døra for Ottosen-reformer. Samtidig må parolene på Historie være:

MINDRE PENSUMPRESS!

BORT MED ALL OBLIGATORISK UNDERVISNING!

NEI TIL EMNEKOMITEENS ÅPNING FOR VEKTTALL PÅ HISTORIE!

BEKJEMP VEKTTALLSORDNINGA OG ALLE ANDRE OTTOSEN„REFORMER“!

PRAKSIS I LÅNEKASSA SKJERPES STADIG

BEHANDLING AV LÅNESØKNADER:

Det søkeren oppgir av økonomiske fakta om sitt behov for lån/stipend i rubrikken "økonomisk-faglig plan" i søknadsskjemaet spiller ingen rolle i Lånekassas vurdering ved låntildelinga. Søkerens egen inntekt, forsørgerforhold, foreldres inntekt osv. er de eneste kriterier Lånekassa bruker. Fra maksimalsatsene (kr. 770 pr. mnd.) trekkes 180,- fra for alle hjemmeboere, og deretter:

1. Studentens egeninntekt over 3000,- (se artikkel om LK) og
2. Foreldres inntekt etter et visst grad-eringskjema.

Resultatet blir lånsommen.

SØKNADER SOM ER AVSLÅTT

-En sosialskoleelev ønsket å ta sosiologi grunnfag før vedkommende begynte på

sosialskolens, men blei nekta lån.

-En cand.real. ønsket å ta sosiologi grunnfag etter ordinær utdanning. Lånekassa forhindra dette ved å nekte innvilging av lån.

-Likeledes blei en kjemistudent som strøk i K 101 (begynnerkurs over ett semester) nekta borteboerstipend.

-En filologistudent blei nekta både lån og borteboerstipend fordi han ikke tok forberedende latin i vår. Han må stå i latin til jul hvis han skal få lån seinere.

For å samle flere avslag fra Lånekassa, oppfordrer siste medlemsblad for FSF studenter som har vært i LKs klør, eller kjenner til slike saker om å melde fra om dette til AU i FSF.

FORBEREDELSE TIL ATSKILT LÆRERUTDANNING

Utbygginga av ungdomsskolen har ført til utstrakt mangel på kvalifiserte lærere. Ottosenkomiteen mener at denne mangelen best (les; billigst) kan løses ved masseproduksjon av cand.mag.-kandidater. Produksjonstida skal nedkortes til 4 år, og kandidatene skal ta flest mulig fageksamener, dvs 3 stk. 20-grupper (tilsvarende tre grunnfag) slik at de kan dekke flest mulig fagområder.

Det er klart at lærerutdanning som begrenser seg til grunnfagsnivå må være "effektiv". Studentene vil ikke "få tid" til å ha kontakt med noen form for forskningsmiljø. Tida må brukes til effektiv innlæring av grunnkunnskap og metode som seinere kan holdes å jour gjennom raske omskolingskurs. (Kunnskapskapital forringes raskt i vår tid.....)

Ottosenkomiteen har vidsynt nok pekt på den langsiktige nødvendigheten av å utskille en særskilt lærerutdanning. Vektallsordningskomiteen på HF hjelper til med å forberede dette. Komiteen sier: "sannsynligvis vil de fleste studenter som tar sikte på å arbeide i ungdomsskolen, ta tre 20-grupper" (dvs 3 grunnfag). På den annen side mener komiteen at 30-grupper (dvs. mellomfag) vil være det normale for folk som tar sikte på å utvide cand.mag.-eksamen til embetseksamen. Langsiktig vil dette bety at 20-gruppene (grunnfaga) blir mer og mer ensidig innrettet mot ungdomsskoleundervisning, og veien fram til Ottosens atskilte lærerutdanning er kort.

Ottosens målsettinger viser en forbløffende evne til å dukke opp i "reformforslag" og "tekniske forbedringer" på alle plan, - gjerne satt inn i gullrammer av "gode" intensjoner. Derfor er det lite til å undres over at reformkomiteen for historie grunnfag også har fått med seg litt. For-

midlinga av Ottosen-målsettinger skjer svært ofte indirekte, og i dette tilfellet har mellommannen vært vektallskomiteen.

Grunnfagskomiteen på historie sier: "I tiden som kommer vil antallet av "rene" grunnfagsstudenter trolig representere en økende del av den samlede masse student-er. Dette henger sammen med utbyggingen av ungdomsskolen, og spesielt den utdanningsreform som trolig vil bli den alminnelige for det store antall studenter som ønsker seg til ungdomsskolen." (Vår utheving.) Komiteen taler her om vektallsordninga.

Men hva har denne ordninga og dens utskilling av lærerutdanning på grunnfagsplan med historie grunnfag å gjøre? Svaret er enkelt: Alt for få studenter tar i dag historie grunnfag. (I de siste 5 åra 1354 studenter mellomfagseksamen mens bare 424 studenter avsluttet med grunnfag.) Dette kommer av at grunnfaget - slik det er nå - gir for lite innsikt til å være særlig anvendelig. Derfor går de fleste av grunnfagsstudentene videre til mellomfag. Historien er simpelthen for lang til å læres på 1 år.

Men Staten vil ikke betale for lengre tid. Her som ellers hersker motsigelsen mellom profittønsket og den manglende viljen til å betale. Derfor ser lærere på historie (som kanskje er velmenende nok) seg nødt til å lage innstillinger som "effektiviserer" studiet slik at ungdomsskolen kan få historielærere nok. Det sentrale presset mot instituttene viser seg å være svært sterkt. Derfor må alle progressive studenter være årvåke når det lanseres "reformer" av ulike slag.

KJØP OG LES

UNGSOSIALISTEN

organ for

Sosialistisk Ungdomsforbund
boks 6159 Etterstad Oslo 6

KLASSEKAMPEN

marxist-leninistisk arbeideravis

Tveita Postkontor Oslo 6

Postgiro 206699

oppbrudd

Organ for Sosialistisk Ungdomsforbund (marxist-leninistene)s Studentlag.

Ansvarlig redaktør er Lars Ivar Hansen.

Redaksjonens adresse: Postboks 115, Blindern, OSLO 3.

REPRESENTANT OG VELGER

Av Jens A. Christophersen

Jens A. Christophersen vurderer de forskjellige syn på problemet - er representanten en utsending som står i permanent ansvars- og avhengighetsforhold til sine velgere - eller har han mandat til å avgjøre enhver sak etter sin egen overbevisning, uten direktiver.

Kr. 14,-.

UNIVERSITETSBOKHANDELEN

BLINDERN --- SENTRUM

LES

Studenterna och den socialistiska revolutionen

Utgitt av Kommunistiska Förbundet

(marxist-leninisterna)

Fås kjøpt hos SUF-stud.

Oslo Bok- og Papirhandel

Schweigaardsgt. 56 - Telefon 68 01 68

Sosialistisk litteratur fra Marx til Mao.